YEŞİL ATLAS

Sayı 8 - ARALIK 2005

KUŞLARIN GÖÇÜ
KUŞ GRİBİ
AVCININ ÖLÜMÜ
GÜVERCİNCİLİK
ATMACACILIK
KUŞLARA İLK YARDIM
KUŞ TURİZMİ
KARGALAR VE MARTILAR

EK:
Türkiye Kuşları Rehberi

Kuşlar

YAŞAYAN DİNOZORLAR

ISSN 1303-2852

Fiyatı: 7 YTL (7.000.000 TL)

NO: 2005 / 01

Doğa için
Garanti

KuşBank www.kusbank.org

Yazı: Uygar ÖZESMİ * / Esra PER **

Bir kuş türünün Türkiye'deki durumu, yıllar boyunca azalıp artması veya yayılış alanının değişmesi doğada olan olumlu ve olumsuz gelişmelerin bir göstergesidir. Bu değişimleri izleyebilmemiz ve doğanın korunabilmesi için kuşlara dair bilgilerin toplanması ve izlenmesi gerekir. Bu veriler ancak Türkiye geneline yayılmış kuş gözlemcilerinin gözlemleri ile mümkün olabilir. Bu gözlemlerin toplanması ve doğa koruma için kullanılması için Erciyes Üniversitesi ve Doğa Derneği işbirliğinde ve Kraliyet Kuşları Koruma Derneği (RSPB) desteğinde KuşBank (Türkiye Ulusal Kuş Veri Bankası) kurulmuştur. Kuş gözlemcileri KuşBank'a (www.kusbank.org) kuş kayıtlarını internet yolu ile giriyorlar. Vatandaşlık sorumluluğu içinde girdikleri veriler ile kuş gözlemcileri doğanın korunması için katkı koyuyorlar ve "vatandaş bilimi" yapıyorlar.

KuşBank'ta biriken bilgilerle kuşların sayılarındaki artış ve azalışları uygun istatistik analizlerle ortaya koymak, kuşların dağılım haritalarını hazırlamak ve tehdit altında olan türlerin yayılışlarını çıkarmak, yayılış alanı dar olan veya küçülmekte olan türleri belirlemek mümkün. KuşBank Önemli Kuş Alanlarının (ÖKA) dolayısıyla Avrupa Birliği ölçeğinde önemli doğal alanların korunması ve izlenmesi için önemli bir araçtır. KuşBank'ta bulunan veriler 2004 yılında yayımlanmış olan ÖKA güncelleme kitabına katkı sağlamıştır. Bir alanın ÖKA kriterlerini sağladığına ilişkin bilgiler KuşBank'tan alınabilmektedir. KuşBank ÖKA verilerinin güncellenmesi ve bu alanların izlenmesi için etkili bir sistemin alt yapısını oluşturmakta Türkiye'nin AB uyum sürecinde alan koruma çalışmalarına veri sağlayarak katkı yapmaktadır.

KuşBank sayesinde kuş gözlemcileri kayıtlarını düzenli olarak bir veri tabanına girmekte ve diğer kuş gözlemcileri ile paylaşabilmektedir. Toplanan verileri analiz eden kuş gözlemcileri ve bilim insanları Türkiye Kuşları'na dair bilgilerimizin arttırmasını sağlamaktadır. Kuş gözlemcilerinin desteği ile 2004 yılına ait veriler KuşBank'a girilerek "KuşBank: Türkiye Kuşları 2004" raporu hazırlanmıştır. Türkiye barındırdığı 456 türle kuşlar açısından Avrupa'nın en zengin ülkesidir. 456 türden 362'si (yüzde 79) 2004 yılında kuş gözlemcileri tarafından görülmüş ve KuşBank veri tabanına girilmiştir, bu türlerin 158'i Avrupa'da tehdit altında olan türlerdir. 2004 yılı içinde 400 kuş gözlemcisinin katılımı ile 2000 gözlem yapılmıştır. 2004 yılı KuşBank verilerinden 27 tür kaydı ile ÖKA kriterlerinin bir güncellenmesi sağlanmış ve bu alanlar için yeni ÖKA kriteri olabilecek 41 yeni tür kaydı tespit edilmiştir. 2004 yılı kayıtlarına göre verilerin yüzde 53'ü İç Anadolu Bölgesi'ndeki ÖKA'lardan gelmektedir. Ekim 2005 tarihi itibariyle KuşBank'ta 90.185 kuş verisi, 397 kuş türü ve 7955 gözlem sayısı bulunmaktadır. Doğa Derneği KuşBank'ın yazılım ve hizmet olarak daha iyiye gitmesi, verilerin analiz edilerek doğa ve kuşların korunmasında kullanılması için kuş gözlemcileri ile beraber çalışmalarına devam etmektedir ■

MELİH ÖZBEK

Kar Serçesi

İnternet tabanlı bir veri bankası olan KuşBank, kuş gözlemcilerine kayıtlarını saklayabilme, birbirleriyle paylaşabilme olanağı sunuyor. KuşBank'taki veriler analiz edilerek doğa korumanın bilimsel tabanını oluşturuyor. Kar serçesi, KuşBank'ta kayıtları bulunan 400 kuş türünden biri.

(*) DR. UYGAR ÖZESMİ, ERCİYES ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ
(**) ESRA PER, DOĞA DERNEĞİ KUŞBANK SORUMLUSU